

Obstrüktif akciğer hastalıklarına yaklaşım

(KOAHA, ASTİM,
BRONŞEKTAZİ)
Prof. Dr. Öznur YILDIZ

VENTİLATOR BOZUKLUK TİPLERİ

- Obstrüktif ventilator bozukluk
- Restriktif ventilator bozukluk
- Mikst ventilator bozukluk

OBSTRÜKTİF VENTİLATUAR BOZUKLUK GÖRÜLEN DURUMLAR

- Kronik obstrüktif akciğer hastalığı
(kronik bronşit, amfizem)
- Bronşektazi
- Astım

OBSTRÜKTİF PATOLOJİLER

- Obstrüktif ventilatuar defekt maksimal ekspiratuar hava akım hızının vital kapasiteye (VC) oranla daha belirgin azalmasıdır.

**ERS/ATS
2005**

OBSTRÜKTİF PATOLOJİLER

- **GOLD;**
  - FEV1/FVC < %70 (postbronkodilatör)
- **GINA;**
  - FEV1/FVC < %75-80

OBSTRÜKTİF VENTİLATUAR BOZUKLUK

	KOAH	Astım
FEV1	□	□
FVC	□	□
FEV1/FVC	□	□
Revers.	(-)	(+)
Volüm	□	□
DLCO	□ (N)	N

KRONİK OBSTRÜKTİF AKCİĞER HASTALIĞI (KOAİ)

- KOAİ önlenir ve tedavi edilebilir bir hastalık olup pulmoner tutulumun yanı sıra bireye göre değişen ve hastalık şiddetini etkileyen bazı ekstrapulmoner etkilere sahiptir.
- Pulmoner tutulumu kısmi reversibilitite gösteren hava akım kısıtlanmasıyla karakterizedir.
- Hava akım kısıtlanması **kronik** ve **progresiftir** ; akciğerlerin zararlı partikül veya gazlara karşı anormal **inflamatuar** cevabıyla birlikte.

GOLD

İNFLAMASYON

Periferik havayolu hastalığı
Havayolu inflamasyonu
Havayolunda yeniden yapılanma

Parenkimal hasar
Alveoler tutunma alanlarının kaybı
Elastik rekoil gücünde azalma

HAVA AKIM KISITLANMASI

SEMPTOMLAR

KOAH bir orta-ileri yaş

hastalığıdır!

Kronik öksürük: Aralıklı veya her gün
Gün boyunca devamlı
Nadiren sadece gece

Kronik Balgam: Beyaz, mukoid nitelikli
Miktar artışı, sarı-yeşil renk □ **İnfeksiyon**

Dispne: Progresif
Persistan
Eforla artar
İnfeksiyon ile artar

KOAH' ın klinik seyri

- Ekspiratuar akım

kısıtlaması

ALEVLENMELER

!!!

- Hava hapsi

• Nefes darlığı

- Hipermilyasyon

Kondüsyonsuzluk

Hareketsizlik

Egzersiz kapasitesinde
azalma

Sağlıkla ilgili yaşam kalitesinde kötüleşme

MALÜLIYE
T

HASTALIĞI
N
İLERLEMES

ÖLÜ
M

KOAH TANISI

SEMPTOMLAR

Öksürük
Balgam
Dispne

RİSK FAKTÖRLERİ

Tütün dumanı
Mesleki toz ve kimyasallar
Ev içi hava kirliliği

SPIROMETRİ

Hava akım kısıtlanması

Astım

- Kronik havayolu inflamasyonu ile giden heterojen bir hastalıktır. Zamanla değişkenlik gösteren öksürük, hırıltı, göğüs ağrısı ve öksürük gibi semptomlarla karakterizedir. Değişken hava yolu obstrüksiyonu mevcuttur.

Hava yollarının

- Kronik inflamasyonu ile seyreden
- Bronş hiperreaktivitesi ile karakterize,
- Reverzibl hava yolu obstrüksiyonu olan kronik bir hastalığıdır.
- Türkiye; Çocuk %5-10, Erişkin %2-5

GIN

Hastalığın ortaya çıkmasında risk faktörleri

Bireysel özellikler

- Bronş aşırı duyarlılığı
- Atopi
- Genetik özellikler

Çevresel

- Allerjenler
- Solunum sistemi infeksiyonları
- Sigara
- Hava kirliliği
- Meslek
- Obezite
- Gebelikte
  - Sigara içilmesi
  - Parasetamol kullanımı

Patogenez

- Havayollarının kronik inflamatuvar bir hastalığıdır.
- Mast hücresi, eozinofil, T lenfosit, makrofaj, nötrofil, epitel hücreleri ve hücreselelemanlar önemli rol oynar.

Astım Semptomları

- Nefes darlığı
- Öksürük
- Hışıltılı / hırıltılı solunum
- Göğüste sıkışma, baskı hissi

Astımda tetikleyiciler

Nonspesifik tetikleyiciler

Sigara dumanı

İç-dış ortam hava kirliliği

Solunum yolu enfeksiyonları

Emosyonel tetikleyiciler

Gastroösafagial reflü

İlaçlar

Toz

Kokular

Nemli ortam

Egzersiz

Spesifik tetikleyiciler (Allerjenler)

İç ortam allerjenleri

Ev tozu akarı

Hamamböceği

Küf mantarları

Kedi/köpek

Dış ortam allerjenleri

Polenler

Küf mantarları

Mesleki allerjenler

TANI YÖNTEMLERİ-1

- Anamnez (ÖYKÜ)
- Fizik Muayene
- Solunum Fonksiyon Testleri
  - Spirometri
  - Erken reverzibilite
  - Geç reverzibilite
  - PEF değişkenliği
  - Bronş provokasyon testi

TANI-2

- Tanıya yardımcı diğer testler
  - PA akciğer grafisi
  - Tam kan
  - Allerji testleri
    - Prick/intradermal deri testleri
    - Kanda spesifik IgE nin aranması

Astım ve KOAH Klinik

F 1 1 1 1 1

	ASTIM	KOAH
Başlangıç yaşı	Genelde<40 yaş	Genelde>40 yaş
Sigara öyküsü	Daha az önemli	>10 paket/yıl
Semptomlar	Aralıklı değişken	Kalıcı
Balgam	Nadir	Sık
Kronik öksürük	Nadir	Yaygın
Dispne	Değişken	Persistan, progresif
Gece dispne ve wheezing ile uyanma	Yaygın	Nadir
Diurnal ve günler içinde semptom değişkenliği	Yaygın	Nadir
Allerji	Sık	yoktur
Hastalık seyri	Stabil (alevlenmelerle birlikte)	İlerleyici (alevlenmelerle birlikte)
Spirometri	Genelde normale döner	Kısmi iyileşme olabilir ama normale dönmez

BRONŞEKTAZİ

- **YUNANCA kökenli**
  - Bronkia (bronchial)
  - Ek (out)
  - Tasis (stretching)

Tanım

Kartilaj içeren, orta büyüklükteki bronşlarda duvar kalınlaşması ile beraber görülen geri dönüşümsüz bronşiyal dilatasyonlarla karakterize kronik hava yolu hastalığıdır.

Bronş duvarında kronik inflamasyon ve destrüksiyon vardır.

Fizyopatoloji

- Bronş duvarının hasarlanması
- Bronş lümen obstrüksiyonu
- Gelişen fibrozis nedeniyle çekintiler

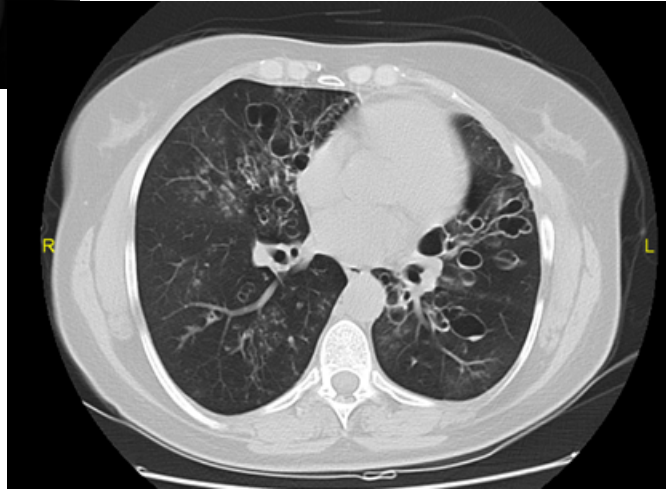
Klinik Bulgular

- Asemptomatik
- Semptomatik
  - Kronik öksürük ve balgam çıkarma (%90)
    - %12-20 intermitan, %5-8 nonproduktif
  - Nefes darlığı (%72-83)
  - Hemoptizi (%45-50)
  - Göğüs ağrısı, nonplöretik (%31)
- Atak: Bir veya daha fazla semptomda değişme veya yeni semptomların ortaya çıkması

Radyoloji

- **YRBT**
  - 10 mm aralık **%96-98**
  - 1,5 mm kolimasyon **Duyarlık**
%93-99
Özgüllük
  - **Çok kesitli BT**
  - **Multidedektör BT**
    - Bronş iç çapının komşu arterden daha geniş olması
    - Distale doğru incelme görülmemesi
    - Periferde 1 cm alanda bronş görülmesi
      - Mukus tıkaçlar; nodüler patern olarak, tomurcuklu dal paterni
      - Bronş duvar kalınlaşması, fibrozise bağlı hacim kaybı

Mikrobiyolojik tetkikler

- Bütün hastalardan örnek alınmalı
- H. İnfluenza, P. Aeroginosa, S. Pnömonia, S. Aureus, M. Cataralis
- Tüberküloz ve NTM
- Aspergillus
- Stabil hastada balgam pürülansı

Solunum fonksiyon testleri

- Spesifik ventilatuvar bozukluk paterni gösterilememiştir

Restriktif zeminde obstrüksiyon varlığı

- Ekspirasyonda havayollarındaki kapanmaya eğilim,
- Mukus retansiyonu,
- Bronşiyal mukozal ödem ve kalınlaşma,
- Havayolu hiperreaktivitesi,

AYIRICI TANI

ASTMA
Genç yaş
Değişken semptom
Atopi
Aile öyküsü
Reversibl obstrüksiyon

BRONŞEKTAZİ
Öksürük
Bol pürülan balgam
Bakteriyel inf.a bağlı
Kaba raller
Radyolojik bulgular

KOAH
İleri yaş
Sigara
Semptomlarda süreklilik
Ekspiryum uzun, ronküs, ral
Irrevesibl obstrüksiyon

DİFFÜZ PANBRONŞİOLİT
Erkek, sigara (-)
Kronik sinüzit
YRBT: diffüz santrilobüler
nodüller,
hiperenflasyon

BRONŞİOLİT OBLİT.
Genç yaş, Sigara (-)
Ekspozisyon
Exp.BT:hipodens alanlar